

Heid cat zondag 24 vr/antw 62 en 64

Goede werken 1 geen voorwaarde 2 wel vrucht

Gemeente,

Eigenlijk gaat het nog een keer over de rechtvaardiging vanavond. Over dat witte kleed, van Jezus' genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid, dat God voor mijn zwarte kleed houdt. Waardoor ik nochtans rechtvaardig ben in Gods oog. Een kwestie van: niet iets doen, maar alles laten doen. Daar gaat het vanavond over: Hoe zit dat nou precies? En is dat wel echt zo?

Nou kun je denken: waarom moet dat zondig, nog een keer over de rechtvaardiging? Maakt dat dan zoveel uit? Het is helemaal van onze tijd om te zeggen: och, of je nou rooms katholiek gelooft, of evangelisch, of oud gereformeerd of protestant, maakt dat zoveel uit. Als iemand het maar echt meent en er zijn best voor doet dan moet je niet over verschillen gaan praten. Nou....daarvoor is het toch te belangrijk, die rechtvaardiging. Want dat is het enige reddingstouw voor een zondaar. En dan gaat er wel om dat dat touw goed is, sterk genoeg. Een reddingsmaatschappij denkt ook niet: touw is touw dus maakt niet uit wat voor soort het is, we gebruiken het gewoon. Nee, stel dat het niet sterk genoeg is, niet deugdelijk en het gaat rafelen en breken terwijl er iemand aanhangt. Het moet echt goed zijn. Die rechtvaardiging, hoe je dat ziet, wat je daarvan gelooft, dat moet echt goed zijn, Bijbels zijn. Stel je voor dat het touw breekt als je naar de hemel wordt getrokken uit deze wereld.

En ten tweede: het geloof waardoor wij gerechtvaardigd worden is een mens, een zondaar nooit op het lijf geschreven. Geloven in Christus om daardoor gerechtvaardigd te worden is zo tegen onze natuur in. Als een bal die op de top van een piramide ligt, die rolt vanzelf weg naar beneden. Die moet je altijd blijven tegenhouden. Geloof gaat vanzelf de verkeerde kant op en verwordt tot kleingeloof en ongelooft. Geloof moet voortdurend beoefend worden en gesterkt worden, anders raakt het zijn vorm kwijt.

Daarom: nog een keer over de rechtvaardiging. En dat gebeurt in de catechismus dan aan de hand van vragen die vanuit de rooms katholieke gedachtegang gesteld worden. Maar die veel dichter bij ons staan dan je zou denken of zou willen weten.

1 geen voorwaarde

Om te beginnen: hoe zit het met onze goede werken? Zoals berouw, ijver voor de kerk en Gods Koninkrijk, verlangen naar God en de kerkdiensten, hulp aan je naaste. Kunnen die geen deel van onze

rechtvaardigheid zijn voor God? Kun je daarmee toch niet iets bereiken, telt dat toch niet enigszins mee? Helpt dat er niet aan om vrede met God te krijgen?

Het antwoord is scherp. Wat voor God bestaan kan, wat voor God mee kan tellen, moet in alle opzichten perfect en volmaakt zijn. Volmaakt van buiten voor mensenoog, en volmaakt van binnen in Gods oog. Kijk, ik rij naar rood stoplicht toe en houd keurig halt. Terwijl ik in mezelf zit te foeteren en te verwijten dat het geen stijl is, dat ik alleen maar stop omdat er een politie-agent staat te kijken, dat het veel te lang rood blijft en zit met op te winden tot en met, dan vind de politie dat prima. Die zal me nooit bekeuren, want ik sta inderdaad stil voor het stoplicht. En wat ik daarbij denk is voor hem niet ter zake.

Maar dat is nu bij God precies anders. God ziet ook naar de binnenkant. Hoe doe ik het en hoe niet? En waarom en met welke bedoeling? Is het uit pure liefde en dankbaarheid? Is het met de bedoeling om Hem te eren en anderen echt wel te doen? Of is het een wilde kruisbes? Die ziet er blinkend en glanzend uit, maar smaakt van binnen zo bitter en zuur. God proeft de binnenkant van mijn bedoelingen en motieven.

Daar gaat het Hem om. En dat ten volle voor 100%. Want zo hoort het! God is geen leraar. Dan heb je aan een voldoende genoeg. 5,6 is afgerond precies voldoende. Nee, God is onze Rechter. Elke misdaad is er één te veel. Elke fractie van overtreding stelt me schuldig. Mijn goede werken moeten in alle opzichten volmaakt zijn en....dat zijn ze geen van alle. Van binnen in motief en bedoeling zit er allicht zonde doorheen van onzuiverheid en onvolmaaktheid.

O, die mensen die zeggen en denken: och ik geef ieder het zijne en ben heus niet bang. Ik heb een hekel aan ruzie en respecteer ieders mening. Ik zal op zondag geen gras maaien en ieder die dat wil naar de kerk laten gaan, of ik ga zelf ook naar de kerk: wat vergissen zij zich! Wat zijn zij verblind. Wat kennen zij God niet in Zijn heiligheid, wat verstaan zij de wet niet in zijn geestelijkheid. O, die mensen..... bent u/jij er soms zo één? Gerust op je eigen manier van leven, tevreden met je daarin staat..... Terwijl het in Gods oog voos en vervuild is.

Dus daarmee red ik het niet. Daarmee zal ik mezelf nooit rechtvaardigen, en zal ik God nooit kunnen bewegen om mij te rechtvaardigen.

Maar dat heeft een geweldige keerzijde! Dat hoeft ook helemaal niet. Ik hoef God ook niet te bewegen om mij te rechtvaardigen. Want Hij is daar al gewillig toe. En de Heere Jezus word mij met Zijn genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid onvoorwaardelijk aangeboden. En dat betekent dat ik één woordje uit mijn woordenboek schrappen mag: eerst. Ik moet eerst berouw hebben, verlangen naar

God, ijver voor Zijn rijk, ernst en vroomheid, een beter leven. Mij leermeester ds C den Boer heeft ons ingeprint: alles moet wel, maar niet eerst. En dat is en blijft een valkuil, ook na ontvangen genade, ook als je de Heere hebt leren kennen. Dat je toch eerst dat wil hebben of denkt te hebben voor je je aan Jezus mag toevertrouwen en Zijn genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid mag aannemen. Nee, niet eerst. Ik krijg geen toestemming om Jezus te omhelzen als ik eerst berouw, eerst ijver, eerst verlangen naar Gods eer, eerst een beter leven heb, eerst die zonde overwonnen heb. Ik heb toestemming om Jezus te omhelzen omdat Hij mij onvoorwaardelijk wordt aangeboden. En ik word genodigd Jezus te omhelzen en Zijn genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid aan te nemen zonder berouw, zonder ijver, zonder verbeterd leven. Hij wordt mij onvoorwaardelijk aangeboden. En wie Hem nodig heeft, wie Hem niet missen kan, wie gelooft wat God zegt dat je zonder Hem verloren blijft, die kome en neme het water des levens om niet.

Denk aan de verpleging die je kamer binnenkomt. En daar ligt iemand en die vraagt: wil je me alsjeblieft helpen? Hier, dan krijg je een bos bloemen van me. Dan krijg je 10 euro van me. Dan laat ik morgen nog een bos bloemen bezorgen bij je thuis, dan krijg je het fruit dat ze mij gebracht hebben, dan mag je..... Dan denkt en zegt die verpleger: waarom doe je dat? Denk je soms dat ik het niet wil? Dat ik het anders niet zou willen doen? En je blijft maar bezig, dag in dag uit, dan krijg je bloemen, dan krijg je taart. Dan doet dat pijn. Want je suggereert daarmee dat die verpleger je anders niet zou willen helpen.

Wat doe je God pijn als je Hem dingen aan wil bieden om Hem gewillig te maken om je te rechtvaardigen. Hier Heere, ik heb berouw, ik heb ijver, ik heb zonden overwonnen, wilt U mij nu rechtvaardigen? Of als je dat maar zoekt te krijgen eerst. Heb ik maar iets en genoeg om Hem te durven vragen. Eigenlijk krenk je daar de HEERE mee, doe je Hem pijn. Denk je dat Ik het anders niet wil? Dat Ik eigenlijk onwillig ben om zondaren te redden? Hoe eerder je daar vanaf komt, eens en telkens weer, hoe beter het is. Hoe korter je weg tot Jezus is, hoe beter het is. Hoe eerder je leert: alles wat ik eerst wil doen en hebben is toch niet volmaakt, kan er toch niet mee door en bovendien: het hoeft ook niet, God is al gewillig. Hoe eerder je het leert, hoe beter en hoe liever. Als het je maar tot Jezus brengt. Misschien is het vooral angst om verloren te gaan, misschien een zicht op hoe gelukkig Gods kinderen zijn, misschien een verlangen om God te kunnen dienen, misschien een besef dat je schuldbesef nodig hebt maar zelf niet maken kunt, wat het ook is: als het je tot Jezus uitdrijft is het goed.

Maar moet je dan niet bidden om genade? Jazeker, maar niet om God daarmee te vermurwen en over te halen en gewillig te maken, maar om het geloof te oefenen, om het geloof in Zijn gewilligheid te sterken.

En hoe kom ik aan dat geloof? Dat is zondag 25: van de Heilige Geest, Die het werkt door het Evangelie en versterkt door het Evangelie en de sacramenten.

2 wel vrucht

De tweede tegenwerping vanuit de rooms katholieke leer. En ook die kan veel dichter bij ons staan dan wij denken en ons veel meer te zeggen hebben dan het lijkt. Maakt deze leer geen zorgeloze en goddeloze mensen? Gaat dit niet te makkelijk? Bedrieg je jezelf dan niet? Als je niets hoeft te doen om God gewillig te maken. Als je geen berouw hoeft te hebben, geen ijver, geen overwonnen zonden om tot Jezus te komen, om gerechtvaardigd te worden, werk je dan de goddeloosheid en slordigheid niet in de hand, gaat het dan niet te makkelijk? Zet je de deur niet open voor een leven dat het niet zo nauw meer neemt?

Nee, zegt antwoord 64, absoluut niet, want het is onmogelijk dat wie Christus door een waar geloof is ingeplant niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid. Wat korter gezegd: nee, want wie in Christus gelooft zal gegarandeerd goede werken gaan doen.

Want Christus is niet alleen de onvoorwaardelijke Zaligmaker, maar ook de volkomen Zaligmaker. En dat betekent: Jezus doet twee dingen. Hij bedekt de schuld met Zijn genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid. En Hij vernieuwt het hart met Zijn Heilige Geest. Jezus is het witte Kleed dat onze schuld bedekt, én de Wijnstok die de rank vrucht doet dragen. Nog wat dogmatischer gezegd: Jezus rechtvaardigt zondaren en Hij heiligt zondaren. Dat wil zeggen Jezus zorgt ervoor dat je berouw krijgt, dat je ijver ontvangt voor Gods rijk, dat je verlangen naar God krijgt, hekel aan de zonde, liefde tot de wet en hulpvaardigheid aan je naaste.

Dat werkt Jezus in je! En deze Jezus kun je niet half nemen. Dat je Hem alleen als je kleed wil hebben om je schuld te bedekken, maar niet als Wijnstok om vrucht te dragen. Dat je wel Zijn genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid wil hebben, maar niet Zijn Geest. Calvin zegt: dan scheur je Jezus in twee stukken. Want alles moet wel niet eerst, maar het moet wel. Zonder berouw, zonder liefde tot de wet, zonder breken met de zonde, zonder ijver voor Gods rijk, zonder verlangen naar God komt niemand in de hemel.

Kijk, je kunt Jezus niet stelen, want Hij wordt je aangeboden. Maar je kunt wel Jezus in tweeën scheuren, een halve Jezus willen hebben, waarmee mijn leven ongemoeid gelaten wordt, waarmee mijn leven bij het oude kan blijven. En dat is misleiding en zelfbedrog. Je kunt niet wel de hemel willen, maar geen heiligheid, wel vrede met God, maar geen leven met God. Dan kun je met de mond in Jezus roemen, maar je hebt het over een andere Jezus. En je ontmoet dan aan het

einde van je leven een vreemde Jezus, Die zal zeggen: gaat weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid.

Jezus, Die mij onvoorwaardelijk wordt aangeboden, is de volkomen Zaligmaker. En wat is dat een Evangelie! Want dat betekent dat berouw, ijver, haat tegen de zonde, breken met de zonde, verlangen naar God geen voorwaarden zijn maar vruchten. Dat geef en bewerkt Jezus. Hier is uw volkomen Zaligmaker: voor zondaren die geen berouw kunnen maken, geen liefde tot Gods eer, geen haat tegen de zonde, geen liefde tot Gods wet, geen verlangen naar God, en ik weet wel zeker dat jij er zo een bent, voor zulke zondaren is Hij volkomen Zaligmaker. Hij zorgt dat dat er komt in je leven. Dat bewerkt Hij!

Hier is uw volkomen Zaligmaker! Die alle goede werken meebrengt en bewerkt. Maar dan is ons wel één ding opgevallen in antwoord 64, dat dat antwoord die goede werken anders noemt. Namelijk: vruchten der dankbaarheid. Dankbaarheid. Dankbaar dat Hij mij om Jezus wil heeft gerechtvaardigd. Dat ik om Jezus wil vrede met God heb, toeleiding en toegang tot het Vaderhart en hoop op de eeuwige heerlijkheid. Dankbaar dat ik zaliggemaakt ben, gerechtvaardigd ben. En daarom heb ik Hem liefgekreken. Daarom bemin ik Hem, Die dat mij gaf. Die Zichzelf voor mij gaf. Die Zijn bloed voor mij stortte. Hem wil ik eren, hem wil ik grootmaken, Hem wil ik dienen uit dankbaarheid.

Dat zijn echte goede werken. Uit het geloof. Gerechtvaardigd zijnde. En dat geloof brengt goede werken voort. De zon brengt warmte voort. Dat kan niet anders. Geloof brengt goed werken voort. Maar de warmte brengt nooit een zon voort. Hoe hoog je een vuur opstookt, er komt nooit een zon uit. Hoeveel goede werken je ook doet, er komt nooit geloof uit voort. Want het geloof brengt goede werken voort. Geen volmaakte werken, want het is zo lauw, en traag en gemengd met andere motieven, maar wel in beginsel goed. Uit dankbaarheid en liefde en tot Gods eer. Dat zijn echte goede werken. Anders komt het altijd voort uit angst, of om te proberen in aanmerking te komen voor genade, dan dien ik eigenlijk mezelf ermee.

Dus zonder geloof, onbekeerd, voordat dat ik Jezus ken, kan ik nooit één goed werk doen of denken. Dat is appelsap willen persen uit een citroen. Dan kun je hem helemaal leegwringen en uitknijpen. Maar er komt nog geen druppel appelsap uit een citroen. Alleen een appel geeft appelsap. Zonder geloof, buiten Jezus om, komt er nooit één goed werk uit me voort. Eerst tot Jezus gaan, eerst vluchten tot Hem, me laten bedekken met Zijn genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid. En dan komt er vrucht. Het geloof brengt goede werken voort, vruchten der dankbaarheid. Niet om zalig te worden, maar omdat ik zalig geworden ben. Niet om vrede met God te krijgen, maar omdat ik vrede met God

heb. Niet om zekerheid van mijn behoud te krijgen, maar omdat ik zekerheid gekregen heb.

Hoe dichterbij de Heere Jezus, hoe meer dankbaarheid. Hoe meer zicht op Jezus, hoe meer liefde die vrucht voortbrengt. De goede werken zullen er zijn, naarmate dat er gemeenschap met Jezus is. Hoe zuiverder en puurder ze zullen zijn. Echt vanuit de zekerheid, vanuit de vrede en de liefde en echt tot Gods eer en om Hem te danken.

Gaat het dan vanzelf? Wie gelooft brengt vrucht voort? Nee, nee, toch niet. De Bijbel spreekt niet alleen van vrucht, maar ook van strijd.

Want ik blijf immers nog steeds tot alle boosheid geneigd. Mijn vlees blijft haken naar de zonde, blijft tegenzin houden in Gods nabijheid. Nee, je kunt niet zeggen: geloof en dan gaat de rest vanzelf, dan gaat het vrucht dragen en goede werken doen vanzelf. Dat doet zo'n pijn: Heere Jezus, Gij zijt mijn rechtvaardigheid voor God, o God en Vader, Gij hebt me gerechtvaardigd en tot kind aangenomen. En toch en toch haak ik zo naar het kwaad en voel ik zo'n weerzin tegen Uw geboden. Daar krijg je echt smart van, verdriet, berouw.

En daarom geeft de Heere twee dingen die ons tot goede werken brengen. Om te beginnen aansporingen, vermaningen. Lees de brieven maar in het Nieuwe Testament de laatste hoofdstukken: allemaal oproepen, vermaningen. Laat ons, laat ons..... doodt uw leden die op de aarde zijn, wandelt naar de roeping, jaagt naar de heiligmaking, weest elkaar onderdanig enz enz. Calvijn zegt: dat zijn de zweepslagen voor de luie ezel van ons vlees. Ons vlees is zo traag en goede en zo geneigd en kwade. Een luie ezel. Die heeft zweepslagen nodig om overeind komen en de goede kant op te lopen en vaart te maken. En in geloof zeg je: Heere, dank U daarvoor, dank voor Uw vermaningen, voor Uw aansporingen, die U geeft in de Bijbel, in de preken, die U geeft dmv ambtsdragers, dmv mijn vrienden, mijn ouders, mijn kinderen, mijn mede gemeenteleden: ik heb het nodig. Zonder die zweepslagen zou ik maar blijven liggen, vadsig, loom, gemakzuchtig. Ik heb ze nodig, die vermaningen en aansporingen.

En ten tweede geeft de HEERE nog iets: Hij geeft het uitzicht op de eeuwige heerlijkheid. Dat Hij uit genade de goede werken zal belonen. Dat Hij uit genade alle lijden en strijden zal vergelden met heerlijkheid en overwinning. Echt: kijk maar: na de strijd komt de overwinning, na het lijden komt de heerlijkheid. En alles wat je er hiervoor misloopt en moet afzeggen, of wat je hier wordt afgenomen of wordt onthouden, Ik zal het duizendvoudig wedergeven in het eeuwige leven. Echt: het is het waar, houd aan en houd vol.

Vrucht dragen. Uit geloof. En u weet het van de aren op het land: de aar die het meest vruchtdraagt is het zwaarst, die buigt het diepst.

De gelovige die de meeste vrucht draagt buigt het diepst: al uw vrucht is uit Mij gevonden zegt de HEERE.

Amen